

Nekoliko iz Mariborske vinske razstave.

Z razstavo vina, grozdja, trt in vinorejskega orodja bil je združen zbor vinorejcev, ali pa, če hočete raji reči, z zborom vinorejcev bila je združena tudi razstava vina itd.

Začnimo s kratkim opisom zborovanja, ki se je začelo 20. dne u. m.

Deželni glavar Štajarski pl. Mavricij Kaiserfeld, po domače nekdanj Blagatinšek, je kot zbora predsednik zborovanje začel z nemškim nagovorom, v katerem je povdarjal, da tudi vinoreja more le napredovati v skupnem delovanju brez razločka dežel in narodnosti, in da ta ideja se je prvokrat vresničila leta 1875. v Trientu. Danes je vsled one ideje prva skupščina Avstrijsko-vinska, katere pa se smejo tudi vdeležiti državljani inostranski. Po teh besedah kliče zbornikom dobro došli! in jih pozivlja na trikratni hoch-klic presvitlemu cesarju. To se je navdušeno zgodilo.

Za njim je v Laškem jeziku skupščino pozdravil podpredsednik zbora. Potem pa poprime besedo ces. namestnik Štajarski baron Kùbek in skupščino zagotavlja, da bode vlada pazljivo sledila obravnavam zborovim in minister kmetijstva obžaluje, da osebno ne more pričujoč biti; konečno vse pričujoče pozdravlja, posebno pa še gospode, ki so iz Italije došli v Maribor, in s klicem „dobro srečo“ končuje svoj govor.

Zborove razprave je začel dr. Julij Mullé (menda Mulej) s prvo točko dnevnega reda, to je, z nasvetom, naj se začasna zborova pravila izročé posebnemu odseku v pretres in poročanje, kar je zbor enoglasno odobril in 5 odbornikov izvolil.

Zdajci je gosp. Schlumberger iz Vöslau-a v dolnji Avstriji poročal o tem, kje naj bode prihodnje leto zbor vinorejcev, in sprejela se je Gorica; kedaj pa naj bo potem tretji zbor, ali leta 1878. ali 1879., o tem naj svete stavi oni odsek, kateremu so se pravila v pretres izročila.

Potem stopi na oder gosp. Anton Ogulin, vinorejec Kranjski iz Novomesta in govori jako temeljito o silni škodi, ki jo večkrat vinogradi trpijo po slani (mrazu) ne samo za eno leto, ampak za več let, in stavi sledeči enoglasno sprejeti predlog: 1. Škode po slani se morajo prištevati drugim vremenskim uimam, tedaj jim pristaja tudi tak odpust davka, kakor drugim elementarnim škodam. 2. Davek naj pa se odpusti ne le za tisto leto, ko je slana poškodovala nograđe, temveč za ves čas, dokler po škodi toče nograd ne donaša pridelka. — Temu Ogulinovemu predlogu je g. dr. Rodler nasvetoval dodatek, naj se Mariborski zbor z enakoglasno peticijo obrne na obojno hišo državnega zbora Dunajskega. — Hvaležni bodo vinorejci vsi g. Ogulinu, ako na višem mestu obvelja njegov predlog.

(Dalje prihodnjič.)

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca oktobra.

Dné Leta

1. 763. Je nastopila ena najhujših zim, kar jih svet pomni, trajala je po sporočilu starih kronik neprenehoma do meseca svečana; vsa sadna drevesa so pozebla, tako tudi poljska ozimina; sem ter tje je bilo snega za 30 čevljev na debelo; huda lakota je bila nasledek te mrzle zime.

Dné Leta

1. 1795. Je umrl Robert Bakewell v Dishley-u na Angleškem; on je bil eden najbolj učenih živinorejcev in stvarnik nove živinorejske dôbe.
1. 1812. Cesarski ukaz omeji zopet odkup tlake v našem cesarstvu, katero je cesar Jožef II. za večne čase odpravil.
1. 1814. Je bila oklicana mlinarska postava v našem cesarstvu.
1. 1858. Je bila prva razstava zelenjave v Erfurtu na Nemškem.
1. 1860. Je bil oklican cesarski ukaz o ustanovljenji čebelarskih društev v našem cesarstvu.
3. 1848. Je bila oklicana postava o snovanju kmetijskih šol na Francoskem, katerih je takrat bilo 25 nižih, dvoje pa viših.
3. 1848. Je bil izdan ukaz, kako se sme rabiti stelja v grajščinskih in občinskih pašnikih vojvodstva Hessenskega.
4. 1825. Je bila v doljni Avstriji prva razstava goveje živine v Allentsteigu.
5. 1699. Ukaz kneza Frankenskega določuje dnino pri trgatvi, po katerem je v tej deželi najviša dnina (lon za delavce) smela biti za moške po 15, za ženske pa po 10 kraje.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske novice.

* *Svilnih kokonov so letos na Laškem za tretji del manj pridelali, kakor v poprejšnjih letih, zato je tudi cena kokonov se podražila. (V Komo-u velja kilogram 5 lir in 60 centez.). Pri kupovanju semena za prihodnje leto — opominja časnik „Giorn. agr. di Roveredo“ — treba svilorejcem pazljivim biti, da ne pridejo špekulantom v roke in ne kupijo slabega blaga. — V Japanu imajo milijon kartonov za prodaj pripravljenih, od katerih je polovica za vnanjo kupčijo določenih.*

* *O boji zoper trtno uš piše Dunajski zdravniški časnik „Medicinische Wochenschrift“ med drugim tole: „Boju zoper trtno uš se bo blizo taka godila, kakor boju zoper kužne bolezni ljudi in živine, katere vkljub vsem zaprekam, ki jim jih zdravniki stavimo, se vendar razširjajo. Trsje v Klosterneuburških nogradih, kjer je bila trtna uš, so vse izruli in izkopali, al uš je vkljub temu prestopila kordon ali da jo je veter drugam zanesel, ali da se je po rojih dalje zatepla. Čudno je sicer, če pravimo, da veliko kužnih bolezni med ljudi in živino smo imeli, pa so zopet prešle. Al res je taka, da vse človeško dejanje ne zmore včasih nič. S tem pa nočemo nečimurnosti zagovarjati, ampak le to reči, kako daleč naša moč sega in da ni nemogoče, da tisti pravo trdijo, ki pravijo, da je trtna uš že nekdanj pri nas bila, pa zopet zginila, in da je pametneje, opustiti boj, ki nič ne pomaga, kakor so ga že opustili v nekaterih krajih, ko so se prepričali, da tudi preganjanje trtne uši z velikimi stroški ni imelo nobenega vspeha.“*

Naravoznanske stvari.

Krogoték ali kolobar različnih snóv v naravi.

Spisal Aleksander Toman.

(Dalje in konec.)

Rastlina srka [s koreninicami in perjem neprenehoma snove iz zemlje, vode in zraka. Ta trójica daje rastlinam vse prvine, ki so za njih ustanovljenje,

šate. Poglejmo na eni strani silno visoke davke, visoka plačila delavcem in poslom, na drugi strani pa zopet vse druge potrebščine in stroške pri gospodarstvu, ki so gotovo trikrat veči kot so bili nekdanj. Res, da tudi pridelki so dražji postali, toda ne v tej primeri kot stroški. Dober gospodar mora biti, kdor hoče danes gladko shajati; da bi si pa kaj na stran djal, to se le redkemu posreči. Koliko pa je nasproti takih, ki gredó rakovo pot, katerim vedno novcev primanjkuje. — Res so med temi nekateri, ki so sami krivi, da so obožali; toda prav mnogo je pa tudi taci, kateri pri vsi skrbnosti, pridnosti in varčnosti ne morejo naprej.

Pri takem našem stanju, pri takih razmerah se nam pa samo po sebi vsiluje važno vprašanje: kaj pa bo? Če bo tako naprej šlo, bo končno ves kmetijski stan popolnoma opešal in na nič prišel! — Res, predragi možje, to važno vprašanje je že marsikateremu glavo belilo, a ne samo pri nas, ampak tudi po drugih deželah. Al to še ni dosti, samo popraševati, kaj bo! Kedar voda v grlo teče, tudi ne pomaga prašati, kaj bo, — treba je misliti na rešitev, treba je plavati na suho. Tako so tudi kmetovalci drugih dežel delali, ki so bili v ravno takih razmerah, kakor smo mi. Mislili so, poskušali so, shajali se skupaj, pogovarjali in posvetovali se, tako kakor mi danes, kako bi bilo mogoče spraviti se na boljši stan in napredovati, vsaj več ljudi več vé in drug drugemu svoje skušnje pové. Posnemajmo jih tudi mi!

Poprej sem rekel, da dandanes veliko kmetovalcev slabo shaja, to se pravi z drugimi besedami, kmetijski gospodarji imajo leto za letom večje stroške kot dohodke, več izdajo kot pridelajo. Tak gospodar pa, če hoče, da ne pride na nič, mora na vsak način svoje gospodarstvo zboljšati. Pri tem ste mu dve poti odprti, na dva načina si zamore pomagati. Ali mora stroške zmanjšati, da ne bodo presejali dohodkov, ali pa mora dohodke povikšati, da bodo toliki kot stroški. Mi kmetovalci moramo tedaj ali delati na to, da se nam zmanjšajo davki in drugi stroški, ki jih imamo, ali pa moramo povikšati prihodke, da bomo pridelovali več in boljših pridelkov. Prašanje je le: kaj gre lože in gotoveje?

Ako prevdarimo vse današnje razmere, in pa čas, v katerem živimo, moramo spoznati, da bomo težko težko zmanjšali veliko stroškov, in če bi jih kaj, ne bomo jih še tako kmalu. Kakor so dandanes razmere vseh Evropejskih držav, je prav malo upanja, da bi se davki kaj kmalu znižali; še večji utegnejo biti, ker so tudi državne potrebščine zmiraj večje. Tudi drugi stroški pri kmetijstvu se bodo težko dosti zmanjšali, ker že čas tako gré, da je vedno več novih potreb. Toraj se moramo poprijeti samo družega pomočka, namreč: dohodke povikšati, s tem, da bomo pridelovali več in boljših pridelkov. Samo ta pot nam je odprta, če hočemo naprej, druge poti ni!

Ta in uni bo morebiti rekel: No, vsaj se trudim in delam noč in dan, kolikor morem, pa nič ne pomaga, več ne morem pridelati. Gledite, predragi, prav o tem se začne naše razmišljanje, naše učenje in delovanje. Znati moramo, vedeti moramo, kako in kaj. — Le pomislite, koliko je napredovala obrtnija in koliko so napredovale druge umetnosti v teku malo let, koliko pa kmetijstvo! Še od daleč ne sme se primerjati napredek v kmetijstvu pri nas z napredkom v drugih rečeh. Poglejte mašino, ki jo sopar goni! Nekaj vode in kurjave je treba za njo, in ona vleče po železnici toliko blaga na enkrat, kolikor ga je poprej vleklo sto parov konj po cesti. Lejte šivalno mašino! Komu se je pred nekoliko leti le sanjalo, da bomo šivali kedaj brez roke, in vendar vbode njena

šivanka desetkrat v tem času, ko roka enkrat. In tako je pri sto in sto drugih rečeh velikanski napredek, — le v kmetijstvu smo še pri nas v mnogih rečeh tam, kakor v Abrahamovem času. In ravno to, da napredujemo v nekaterih rečeh, v drugih pa zaostajamo, to je za zaostale najhuje. (Kon. prih.)

Nekoliko iz Mariborske vinske razstave.

(Dalje.)

V drugi zborovi seji je poročal dr. Rodler o pravih za vinorejski kongres, rekši, da odsek ni bistvenih sprememb v predvarek mu izročeni pravila za potrebno spoznal. Le toliko je v njih predrugačil, kolikor je treba bilo, da se ta pravila vjemajo z družbino postavijo, ker je ministerstvo izreklo, da ono kongres vinorejcev smatra za družbo. — Zbor je pritrdil navedenim premembam. Namen vinorejskega kongresa je povzdiga in pospeševanje vinorejstva in vinske kupčije in pa bramba skupne koristi vinorejstva in vinotrštva po vseh potih, ki so društvu mogoča. Ta kongres bo tedaj navete stavljal deželnim zborom in državnemu zboru, ter bo vsako leto septembra meseca v kaki drugi deželi na jugu in severu Avstrije shode kongrese napravljaj. Med južne dežele je vrstil Dalmacijo, Istrijo, Trst, Gorico in južni Tirol. Shod bo vodil poseben centralni odbor. Pri vsakem shodu naj se napravljajo, če je mogoče, razstave vin, grozdja, vinorejskega orodja in učnih pripomočkov za vinorejo in kletarstvo.

Ko so bila pravila sprejeta, je dr. Rösler, vodja poskušalnice za sadje in vinorejo v Klosterneuburgu, govoril o novjših preiskavah zadevajočih trtno uš, njenemu življenju, njeni ploditvi, razširjanju in pa pokončevanju. Med vsemi 200 sredstvi, ki so se že poskuševala zatreti ta mrčes, ne eno ni pomagalo, — je rekel govornik. Pametneje je tedaj z ušjo naprej živeti, kakor Francozje delajo, kakor pa tisoče potrositi in vendar nič doseči. Delajmo mu zatoraj na to, da močne trte izrejamo in da skrbimo, da je zemlja vinogradov kar največ mogoče rahla zato, da po korenini ušive trte bolj počasi gnijó, kajti čem bolj se zakasnuje gnijlina, tem več dobí trta časa za pognanje novih korenin. Na Francoskem zato mešajo zemljo v nogradih s peskom, katerega vsaki trti dadó pol metra na globoko, okoli trte pa en meter na široko. Tudi luknje vrtajo v zemljo. Trtno uš so našli celó 8 čevljev pod zemljo, najbolj ušivo pa je trsje pod lubadjo pri vrhu. Naše dežele k sreči niso temu mrčesu tako ugodne kakor je Francoska.

Po kratkem razgovoru se je dr. Röslerjevo poročilo na znanje vzelo. (Dal. prih.)

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca oktobra.

Dné Leta

7. 1763. Patent cesarice Marije Terezije ukazuje v našem cesarstvu nasadbo murb poleg cest.
7. 1770. Je kmet Adam Schneckloth v Probstei-u v Schleswigu prvi navozil laporja na njivo svojo. Poleg njega je imel kmet Parm Drews v Süderditmarschen u največ zaslug za napeljevanje laporja na polje. Obema se je poleg Schleswig-a postavil spominek zato.

seni plug, ker sem oral silo trdo deteljišče z dvema paroma volov. Ker nisem imel več nobenega domá, sem šel k sosedu po železnega, in glejte, ko ga pridenem, sta ga dva vola lože vlekla, kot unega poprej dva para, jaz pa sem ga vodil lahko kot peró, ko sem pri unem trpel, da so me roke bolele; zato nisem šel poprej orat, da sem kupil železnega. — Lejte, tako je govoril mož, ki se je poprej še sosedu smejal, ko si je ta napravil železen plug. Ravno tako je pri drugih rečéh. Kako veliko se dá zboljšati živinoreja, če se umno redí; kako velike vrednosti je dober gnoj memo slabega, kako se dá zemlja zboljšati s pravim obdelovanjem, koliko več in lepšega pridelka se dá pridelati na njivi, če je prav obdelana — tega nobeden ne verjame, kdor sam ne vidi in ne poskusi. Dragi možje! predaleč bi prišli, če bi hoteli danes pretehtovati vsake vrste napredek pri kmetijstvu. Mislím, da iz rečenega spoznate, da je kmetovalcem dandanes treba učiti se in premišljevati, kako naj bi ravnali v tako težavnih časih.

Kakor veste, je namen današnjega shoda ta, da bi se pogovorili, kako se umno prideluje lan in izdeluje predivo tako, kakor ga pridelujejo Belgijanci, ki so prvi mojstri v predivstvu. Poprej sem rekel, da je prva in edina pomoč kmetovalcu ta, da svoje pridelke zboljšuje in množí. In predivstvo je tudi pri nas, v naši deželi eden tistih pridelkov, ki je že nekdanj kmetovalcem nesel veliko dobička in to posebno v Vaši okolici. Kranjsko platno bilo je nekdanj imenitno, al dandanes je predivstvo in platnarstvo opešalo, in zakaj? — zato, ker nismo nobene stopinje naprej storili, tako, kakor v drugih deželah; zato je naše blago ostalo preveč hodno, sosedje naši pa so začeli izdelovati lično blago. Po nekaterih krajih je predivstvo prvi kmetijski pridelek, in to je lahko, ker noben pridelek ne vrže toliko dobička, kot ta, če mu zemlja in podnebje ugajata.

Kakor Vam je znano, si naša slavna kmetijska družba veliko prizadeva, da bi se predivstvo po Kranjskem zopet povzdignilo. V ta namen je ona vrvnala današnji shod. Ona preskrbuje kmetovalcem vsako leto po nižani ceni laneno seme iz Ruskega, ker je po skušnjah izpričano, da pravo Rusko seme najlepše stori drugod in tudi pri nas. Pred tremi leti smo po primóci kmetijske družbe gori v Vodica h napravili eno gojilnico, kjer se surov lan godí v vodi, da ga ni treba devati na roso godit. Družba kmetijska je tje tudi podarila vse orodje za umno izdelovanje prediva po Belgijski šegi. To leto je bil lan srednje vrste, a vendar se je pridelalo iz 6 mernikov semena 680 funtov prediva, na neki drugi njivi pa je prirastlo iz 2 mernikov semena 270 funtov prediva. Toliko boljše je toraj Rusko seme memo našega domačega za predivo. Če vzamemo le srednjo mero: 1 cent prediva iz 1 mernika semena, kar v srednjih letih priraste, že to je veliko; zraven tega pa pride še seme, ki je tudi precéj vredno.

Glejte! toliko se more pridelati pri nas sedaj po navadnem načinu. Al če bi pa mi poskušali delati po Belgijskem načinu, potem bilo bi pa še boljše. Kakor sem rekel, smo poskušali v Vodica h izdelovati predivo po Belgijski šegi, in kar je bilo tako napravljenega, so rekli izvedeni možje, da je cent po 30 gold. vreden, med tem, ko so prodajali cent navadnega le po 20 gold.

Belgijsko pridelovanje lanú pa ni nič tako posebnega in težkega, da bi se ga kmetovalci ne mogli poprijeti. Pridelovanje lanú na polji ni nobena umetnost. Najteže je izdelovanje prediva; tukaj je treba mnogo pazljivosti in umetnosti in zato se tega kmetovalci težko sami poprimejo. Toda naš namen pri Bel-

gijskem pridelovanji prediva moral bi biti ravno ta, da bi kmetovalci le pridelovali lan na polji, potem pa bi napravili posebne naprave, to je, izdelovalnice za predivo; v njih bi se lan godil in predivo izdelovalo, tako, da bi kmetovalci kar surov lan tje oddali, kjer bi nekoliko plačali, da se jim napravi tam predivo veliko več vredno kot po navadi; pri tem pa bi manj stalo kot zdaj domá.

Tako ravnajo tudi po drugih deželah, kjer veliko lanú pridelujejo. Vi sami veste, da je z lanom pri goditvi, teritvi in izdelovanji veliko opraviti, — če bi se pa tega znebili, pri tem pa lepše blago imeli, bilo bi to veliko boljše za Vas.

Dragi rojaki! mi moramo naprej tudi v kmetijstvu. Poprimimo se toraj vseh pomočkov in vseh pridelkov, kateri bi nam mogli kaj koristiti. En tak pomoček je pri nas lanoreja in predivstvo. Tudi naše sosedne dežele so bile nekdanj ravno na tem, kakor smo mi dandanes, toda zdaj so pa daleč pred nami. Kar uni zamorejo, zakaj bi mi ne? Zato poskusimo jih posnemati in Bog nam bo dal srečo!

To le, dragi rojaki, sem Vam hotel pred vsem povedati; zdaj pa Vam bodem bolj na drobno razložil pridelovanje lanú in izdelovanje prediva. —“

(Po tem vvodu je sledil dejanski nauk z razkazovanjem dotičnega orodja.)

A. Piskar.

Nekoliko iz Mariborske vinske razstave.

(Dalje.)

V tretji seji je gosp. Schlumberger iz Vöslau-a predlagal, naj drugi prihodnji vinorejski zbor na Dunaji ne bode leta 1878., ampak leta 1879., ker bi sicer navskriž prišel s svetovno razstavo v Parizu, to pa bi na škodo utegnilo biti našemu vinorejskemu shodu. Predlog je bil sprejet.

Dalje je gosp. Schlumberger poročal o vprašanji: „kolikošna colnina naj bi se za vvožnjo in za izvožnjo na prid Avstrijskega vinstva stavila sosednim deželam in takim, ki so izključene iz cola?“ Obveljali so njegovi predlogi po daljem razgovoru, katere je nasvetoval tako le: 1) naj se dosedanja pogodbenena cena po 4 goldinarje za cent kot občna colnina vpelje, — 2) vina iz krajev od colnine izključenih naj se pripuščajo po 1 gold. za cent, — 3) sosednim deželam dozdej dovoljeni colninski poboljški naj nehajo, — 4) colnina naj se vprihodnje pobira v zlatu.

Potem je sledila razprava sledečega vprašanja: „Ali bi ne bilo v podporo Avstrijskemu vinorejstvu in vinotržtvu, ko bi se vpeljali vinski agenti ali opravilniki in ali bi ne bilo želeti, da se taka poskušnja naredí?“ — Vodja vinorejske šole Mariborske gospod Göthe je v obširnem govoru zagovarjal vinske agente, nasprotovali so mu drugi in med njimi tudi dr. Hlubek. Obveljal je predlog gosp. Verk-a, ki je na to šel, naj zbor pripoznava važnost te stvari in vpeljanje vinskih agentov, z dostavkom g. Schlumbergerja: naj se poskušnja v tistih deželah prične, ki jih je volja, to poskušnjo pričeti.

Dr. Mullè je govoril o koristi in potrebi vinskih trgov za vinorejce, trgovce z vinom in pivce vina in predlagal vstanovitev glavnega vinskega trga na Dunaji, potem deželnih vinskih trgov v glavnih mestih vinskih dežel in pa manjših (lokalnih) vinskih trgov v tistih okrajih, kjer se veliko vina prideluje. — Tudi o teh predlogih se je veliko govorilo in sklenilo: „Vinorejski zbor pripoznava veliko važnost vinskih trgov, in posebno priporoča vpeljavo lokalnih vinskih trgov.“

(Dal. prih.)

sam tje in kupi seme od kmetovalcev na mestu, kjer je rastlo, da si ga lahko izbere. Za nas, se vé da, to ne kaže, ker bi bili preveliki stroški, po seme tje hoditi. Korošci so se obrnili že s prošnjo na ministerstvo kmetijstva, da bi za več dežel poslali tje izvedenega opravnika, ki bi seme na mestu kupil, ker za več semen se več stroški že izplačajo. Toda do zdaj se še ni nihče za to zavzel. Vsi naši kmetovalci, kateri lan pridelujejo in s katerimi sem imel priliko govoriti, so djali, da je posebno treba na to delati, da dobimo zanesljivo seme, ker če bi se mogli zanesti, da bo seme res dobro, bi ga še veliko več naročili; al tako je pa težava, seme drago kupiti in njivo z velikimi stroški obdelati, potem pa nič pridelka imeti. Temu se mora na vsak način pomagati. Zato bomo poskusili o priliki še kaj o tem spregovoriti.

Nekoliko iz Mariborske vinske razstave.

(Dalje in konec.)

V zadnji (5.) seji je vodja kmetijske šole pri sv. Mihelu na Tirolskem E. Mach razpravljal vprašanje: ali sedanja osnova in delavnost vinorejskih poskuševališč zadostujete željam vinorejcev ali ne? in če ne, kako naj bi se predrugačila, da bi koristila dejanskim potrebam (praksi)? — Govornik je povdarjal važnost vinskih poskuševališč za vinorejo in obžaloval, da vinorejci nič kaj prav ne razumejo teh naprav in nimajo zaupanja do njih. Naloga vinskih poskuševališč je, posredovati zvezo med znanstvom in pa med prakso, zato misli, da bi se namen navedenih vinskih naprav najbolje dosegel, ako bi se vinska poskuševališča združila z vinorejskimi šolami. Konečno predlaga govornik: zbor naj izreče, da vinska poskuševališča morejo koristiti le tedaj, ako so v prav tesni zavezi s prakso. — Dr. Rösler trdi, da poskuševališča popolnoma zadostujejo svoji nalogi; Bogdan Hoff misli, s praktičnimi vprašanji naj se ukvarjajo vinorejske šole, poskuševališča pa bodo le znanstvene naprave. Vodja Mariborske vinorejske šole H. Göthe stavi dva predloga, namreč: 1) zbor naj izreče pripoznanje, da poskuševališča vspešno delujejo na znanstvenem polji, da pa 2) praktičnim potrebam še ne zadostujejo in se zato ministerstvo naprosi, naj pripomore, da v vseh deželah, kjer so vinorejske šole z zadostnim pridelkom vina, se napravijo poskuševališča. Dr. Mullé dodaja, da ministerstvo že priprave dela za ustanovitev tacih naprav. Na to seže Rosenzweig z vse drugim mnenjem vmes, rekši, da je najbolje, ako se vinska poskuševališča ločijo od vinorejskih šol, pa se združijo z višo poljedelsko šolo Dunajsko. — Konečno zbor pritrdi predlog Macha in Göthe-a.

J. Gongo iz Pergine je za povzdigo vinoreje priporočal družbe (kompanije) manjših vinorejcev, rekši, da umno trtorejo in umno kletarstvo je mogoče vpeljati le tedaj, ko se ustanovijo vinske združbe. V tako kompanijo združeni vinorejci bi ob trgatvi grozdje izročevali vodstvu kompanije; čas trgatve bi prevdarno doočevali; pridelano vino bi se na skupni račun prodajalo itd. — Rosenzweig pravi, da je misel Giongova prav lepa, al za izpeljavo jej manjka denarja. Na združbe vinorejcev se poprej misliti ne more, dokler ni denarnih založnic. — Dr. Mullé kaže razloček med vinskimi družbami, kakor so že na Štajarskem, in pa med vinskimi kompanijami (Genossenschaften) in po njegovem predlogu je zbor izrekel, da v povzdigo vinorejstva je želeli naprave vinskih družeb, v pospeh vinske kupčije pa naprava kletarskih kompanij. —

S to sejo je bilo zborovanje končano. Popoldne je bila velika gostarija v kazini. Kaj so gospodje jedli, koliko so pili in kakošne bile so napitnice, to ne spada v predmet našega poročila, kakor tudi popis skozi in skozi nemških verzov ne, ki so na vinskem sejmišču bili prilepljeni razstavljenim vinom.

31. septembra je bila delitev svetinj, častnih daril in pa hvalnih diplom.

Dr. König iz Gorice je zboru pred odhodom razglasil prijazno vabilo, naj vinorejci meseca septembra prihodnjega leta pridejo zborovat v Gorico.

Gospodarske novice.

* *Centralna komisija za konjerejo* (Central Pferde-zucht Commission) se imenuje nova naprava, katera je po cesarjevem dovoljenji od 13. oktobra t. l. na Dunaji ustanovljena bila. Ta komisija je svetovalka ministerstvu kmetijstva v vseh konjerejo zadevajajočih vprašanjih, bodi si takih, ki se tičejo države v obče ali pa posameznih dežel.

* „*Der Mais, das gesündeste und billigste Pferdefutter. Nach eigenen Beobachtungen bewiesen und dargestellt von Dr. P. J. Klein, d. Z. Thierarzt der Gesellschaft für öffentliches Fuhrwesen zu Berlin. Preis 75 Pfennige.*“ — Tako se zove knjižica, ki je prišla ravnokar na svitlo in koruzo priporoča za najzdravejšo in najcenejšo konjsko krmo. Pisatelj te knjige pravi po obilnih svojih skušnjah, da je koruza za konjsko krmo bolja kakor oves in sicer zato, ker je tečnejša, cenejša in zdravejša memo ovsa. On pripoveduje, da se je koruza pri vojaških konjih na Laškem že dobro potrdila, in da je tudi vojno ministerstvo Dunajsko ukrenilo, da se ima koruza poskusiti tudi pri vojaških konjih našega cesarstva. — Da je koruza krma, po kateri se konji dobro redijo in močni ohranijo, to je že davno znano na Ogerskem, Hrvaškem in tudi pri nas, kjer vozniki svoje konje krmijo s koruzo. Al varnejše se mora vsakako s koruzo ravnati zato, ker živino rada napenja. Al tudi tam, kjer ne gre zato, da bi konja debelili, ampak kedar ga hočemo bolj živega in iskrenega imeti, bo menda oves zmirom prednost obdržal pred koruzo.

* *Huda konjska kuga*, ki so jo vojaški konji iz Abisinije v Egipt zatrosili, ondi še zmirom hudo razsaja; vsak dan pogine 100 do 120 kónj. Toliko je že pobrala konj, da popotni tujci ne morejo vozá dobiti. Od 16 do 18.000 kónj, ki jih je v Egiptu bilo, je počepala že polovica in zdaj se širi že tudi na osle, in, kar je posebno čudno, tudi na pse. Izprva so skrivali to bolezen, al kmalu se ni več zatajiti dala. Zdaj jo ima že tudi namestni kralj v svojih štalah.

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta

vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca oktobra.

Dné	Leta	
28.	1443.	Se je začela ena najhujših zim, katera je na Nemškem trajala do 25. maja prihodnjega leta.
28.	1846.	Pruska vlada okliče postavo za senožeti za deželo Siegen.
28.	1855.	Da se v okom pride pokončavanju gozda, prepové Španjska vlada sploh prodaj gozdov.